

CLASICI
ROMÂNI

ION MINULESCU
Corigent la limba română

EDITURA
ANDREAS PRINT

06.01.1881 – 11.04.1944

CLASICI
ROMÂNI

ION MINULESCU

Corigent la limba română

EDITURA
ANDREAS PRINT

**Descrierea CIP a Bibliotecii
Nationale a României
MINULESCU ION
Corigent la limba română / Ion Minulescu.
- București: Andreas Print, 2016**

ISBN 978-606-8271-85-9

**DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE
DE CARTE IVO PRINT**
*Petru Maior nr. 32,
sector 1, București
Tel./Fax: 021.222.07.67
E-mail: ivo_print@yahoo.com
Site: www.editura-andreas.ro*

Editura ANDREAS PRINT, București, 2016

Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă: tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a **Editurii Andreas Print**.

---

*Redactare: **Laura Ivona DUMITRU***

*Tehnoredactare: **Corina REZAI***

A fost odată ca niciodată...

Pe vremea aceea lumea basmelor nu fusese încă anexată la rubrica faptelor diverse. Bunicii și nepoții păreau aproape de aceeași vârstă. Anii copilăriei sunt însă ca musafirii din mahala. Îi primești cu același surâs pe buze, îi cinstești cu dulceață și cafea și-i petreci până la ușă cu refrenul obișnuit: „Când mai poftiți pe la noi?“. Abia târziu de tot începi să-ți dai seama că cei care vin mereu nu mai sunt cei care plecaseră odată.

Pe vremea aceea, împăratul era totdeauna foarte bătrân, iar unicul fecior al împăratului, foarte tânăr. Prea marea diferență de vârstă între tată și fiu nu dădea nimănui nimic de bănuit. Astăzi, cărturarii chemați să stabilească genealogia familiilor imperiale ar găsi-o poate suspectă. Pe vremea aceea însă, bătrânii se bucurau la fel cu tinerii de toate prerogativele fizice ale vieții normale, și împăratul era cu atât mai mare și mai slăvit cu cât putea să aibă copii la o vârstă când muritorilor de rând nu le mai este îngăduit să aibă decât regrete și amintiri.

Pe vremea aceea, singurul bulevard al oraşului pornea din piaţa gării, străbătea grădina publică drept în două şi se sfârşea în faţa primăriei. Astăzi, bulevardul a fost prelungit. Capătul lui cel nou a crescut parcă din mijlocul grădini publiche, ca tija unei zambile liliachii dintr-un ghiveci de pământ smălţuit cu verde. Privită pe planul oraşului, din clopotniţa cu ceasornic a Bisericii Sfântul Nicolae sau din aeroplan, grădina publică îţi pare azi un om tras în ţeapă, un pui de găină la frigare sau o enormă măslină de Vollo înfiptă într-o scobitoare.

Restul oraşului nu s-a schimbat aproape deloc. Se târăşte ca o viperă de-a lungul Argeşului, şi din an în an se întinde ca să pară mai mare. A rămas însă aceeaşi reptilă fără picioare, cu coada proptită în cimitirul ovreiesc şi cu capul strivit între spital şi puşcărie.

În schimb, vîperea s-a civilizat. Străzile au fost pavate cu asfalt şi luminate cu electricitate. Luna plină a fost expulzată din grădina publică tocmai la Trivalea, iar liceenii nu-şi mai dau întâlnire cu modistele şi croitoresele pe maidanele oraşului. Hotelurile au început să închirieze camere cu luna, cu ziua şi chiar cu ora...

Musafirii de pe vremea aceea au dispărut odată cu anii din calendarele oficiale. Copiii au luat locul părinţilor cu preciziunea orelor de pe cadranul unui cronometru. Avocaţii, doctorii, inginerii, generalii, dascălii şi negustorii oraşului de pe vremea aceea au fost înlocuiţi, ca nişte înalţi dregători ai statului, după o schimbare de regim.

Dar victoria vârstei e numai relativă. Tinerii au început să îmbătrânească şi ei, iar bătrânii, după ce au fost binecuvântaţi din pridvorul Bisericii Sfântul Ioan, au fost trecuţi pentru ultima oară prin dosul Foişorului de Foc şi împământenii pe Dealul Cimitirului Ştefan-Vodă...

Din pragul lăcașului de veci, orașul cu locuințe de închiriat aproape nici nu se zărește. Stă pitit ca un laș între dealuri, gata să treacă Argeșul înot, la cel mai mic semnal de alarmă, și să lase județul fără capitală.

Este orașul în care mi-am petrecut copilăria, în care am iubit pentru prima oară și în care am rămas corigent la limba română.

Profesorul meu de pe vremea aceea nu-și luase încă licența în litere. Mai târziu a murit ca director de școală... comercială.

*

Trei colegi de clasă – eu, Cotan și Mihăiță – ne jucam de-a „căderea Plevnei“. Eu fac pe regele Carol, Cotan face pe țarul Rusiei și Mihăiță pe Osman-Pașa. Eu sunt așa cum nu mai vreau să-mi aduc aminte că am fost.

Cotan este scurt, gras și gălăgios. Parcă ar fi un dop de sticlă de șampanie proptit pe două bețe de chibrituri cu gămăliile negre. Cotan are pantofi de lac. Doar este fecior de bani gata. Tatăl său este avocat, mare proprietar și șeful unui partid politic din localitate. Cotan este, așadar, când băiatul prefectului, când al primarului, când al deputatului, când al senatorului. De când ne-am pomenit pe bancă unul lângă altul, Cotan nu e niciodată pe lista promovărilor. Toamna însă, „când se numără bobocii“, Cotan devine iar colegul meu în clasa următoare, și așa mai departe...

Mihăiță este slab, sfios și sărac. Mihăiță este o expresie algebrică – o câtime necunoscută botezată cu litera „S“ la puterea a treia. Cele două cârlige grafice ale triplei sale personalități (fizice, sufletești și sociale) răstoarnă totdeauna noțiunea locului în care s-ar găsi la

un moment dat în spațiu. Capătul curbei de bază cată spre infinit, iar cel care s-ar avânta, parcă spre cer, se încovoia spre Pământ. Mihăiță este simbolul sacrificiului etern. El face totdeauna pe Osman-Pașa. După sfârșitul jocului, iese bătut, schingiuit, scuipat și huiduit, iar după sfârșitul fiecărui an școlar, „Premiul I cu cunună“.

Mihăiță este băiatul unui cizmar de pe Scoroboia. Scoroboia este o mahala a Piteștilor. Piteștii de pe vremea aceea erau o comună urbană cu 17.000 de suflete, trei școli primare de băieți și două de fete, un liceu, două judecătoria de pace și un tribunal, un regiment de infanterie, altul de artilerie și un escadron de călărași, poștă și telegraf, stație de drum-de-fier, două spițerii*, trei cofetării și treisprezece simigierii, dintre care una la centru, pe strada Șerban-Vodă.

*

Plevna a capitulat, și Osman-Pașa a fost făcut prizonier. Bravele armate româno-ruse scot chiote de bucurie, și fesul nefericitului *generalissim* turc este purtat în triumf ca singurul trofeu al strălucitei victorii creștine.

În clipa aceea, deasupra capetelor noastre, o fereastră se deschide cu zgomot, și o voce ascuțită de femeie scapă printre geamuri ca un ghiveci de flori ce s-ar fi spart.

– Ce?... Ați înnebunit?... Ce înseamnă gălăgia asta, Bucure? Nu ți-e rușine?... Tocmai azi v-ați găsit să faceți maimuțării, când a murit Conu' Ștefan?...

Bucu sunt eu. Vocea este a Margaretei. Margareta este croitoreasa noastră „cu ziua“, în grija căreia mă dăduse mama, dimineață, când plecase la Slatina. Tac și

---

* *Spîțerie* – farmacie. (*n.red.*)

casă gura mare, ca și cum aș fi vrut să prind din vânt ecoul zbiețelor noastre.

Cotan a tăcut și el. Mihăiță tăcuse mai de mult. Țarul Rusiei aruncă spre fereastră o privire de mops cu dinții de lapte și mă întrebă cu vocea pe jumătate:

- Ce tot trăncănește aia? Cine spune c-a murit?
- Tata-mare.
- Tatăl mă-tii sau al lui tat-tău?
- Ba al mamei...

Cotan strâmbă din nas și aruncă cu fesul în capul lui Mihăiță, care fusese ghemuit pe treptele scării de piatră.

- Ei, și?... Trebuie să fi fost bătrân!... Bine că n-a murit tat-tău...

Eu simt ochii umezindu-mi-se și cu vocea înăbușită îngân ca și cum n-aș fi vrut să mă aud decât eu singur:

- Păi tata, Dumnezeu să-l ierte, a murit de mult... Ce?... Nu știi?...

Cotan se proptește țăpăn în fața mea, cu ochii holbați de voluptatea unei superiorități neglijate până atunci.

- Așa e... că bine zici... Căpitanul e numai bărbatul mă-tii... Nu e tat-tău adevărat.

Și continuă să mă măsoare cu ochii din creștet până în tălpi, ca și cum în locul meu s-ar fi substituit altă persoană. Cei doi cuceritori ai Plevnei nu mai sunt parcă aceiași pravoslavnici creștini aliați. Victoria noastră comună trebuie să rămână ispravă numai a unuia dintre noi. Țarul Rusiei caută prilej de ceartă cu regele Carol.

În anul acela, Cotan era băiatul prefectului. Un prefect este stăpânul unui județ întreg. Or, în România de pe vremea aceea, județul Argeș ocupa proporțional cam același spațiu ca și fosta Rusie pe suprafața globului. Băiatul prefectului de Argeș nu putea fi deci decât țarul Rusiei. Al cui băiat era însă micul său aliat?

Curiozitatea lui Cotan explodează ca și bomba de la Vidin, la picioarele regelui Carol... Mie însă muzica asta nu-mi place.

- Dar tat-tău ce-a fost? Tot căpitan?
- Nu.
- Avocat?
- Nici...
- Doctor?
- Îi...
- Profesor?

Și Cotan continuă să înșire din ce în ce mai enervat alte patru-cinci profesii, fără să nimorească pe cea adevărată. Cu doi ani în urmă, profesorul de matematici, exasperat că nu pot pricepe o regulă de trei simplă, mă întrebese la fel:

- Dar ce-a fost tat-tău, mă băiete, de te-a făcut așa greoi de cap?...

Atunci, e adevărat, am răspuns intimidat, numaidecât:

- Negustor.

Și profesorul, după ce a răs cu poftă, mi-a făcut următorul raționament:

- Apoi, din două una... Sau tu nu ești feciorul lui tat-tău, fiindcă ăla, dacă era negustor adevărat, trebuie să se fi priceput și la socoteli; sau dacă ești feciorul lui și-i sameni întru toate, săracul tat-tău trebuie să fi dat faliment...

De atunci nu mă mai în trebase nimeni ce a fost tata. Insistența diabolică a lui Cotan se transformă într-un ciocănit de ghionoaie, pe care tăcerea mea îl prelungește parcă la infinit.

- Spune ce-a fost tat-tău... Spune ce-a fost tat-tău... Spune ce-a fost tat-tău că-ți dau cu pumnu-n fălci...